

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ФОЛЬКЛОРНА ЕКСПЕДИЦІЯ
(МЕТОДИКА, ТРАНСКРИПЦІЯ, ДОКУМЕНТАЦІЯ)**

Освітня програма

«Інструментально-виконавське мистецтво»

за першим (бакалаврським) рівнем

Спеціальність _025 «Музичне мистецтво»

Галузь знань 02 КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від “19” лютого 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фольклорна експедиція (методика, транскрипція, документація)
Викладач (-і)	Фабрика-Процька Ольга Романівна , кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Контактний телефон викладача	Фабрика-Процька О.Р.0500536169
Е-mail викладача	olga.fabryka-protska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Індивідуальні заняття
Обсяг дисципліни	Два семестри 6,0 кредити, загальна кількість годин: 180, 40 л., 20 пр., 120 с. р., Екзамен (2 семестр)
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, у т.ч. шляхом листування через електронну пошту та в індивідуальній формі онлайн
2. Анотація до курсу	
Покращення результатів навчально-виховного процесу в закладах системи вищої освіти України відповідно до світових стандартів, потреба підготовки кваліфікованих спеціалістів, компетентних у різних галузях знань і особливо глибоко в одній із них, вимагає опанування бакалаврами дисципліни «Фольклорна експедиція (методика, транскрипція, документація)», яка ґрунтується на теорії та практиці створення наукових основ мистецько-педагогічної освіти бакалаврів, спонукання їх до професійного самовдосконалення.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета дисципліни – опанування теоретичними знаннями, практичними навичками організації процесу музичної фольклорної експедиції виховання висококваліфікованих музикантів та фольклористів з науково–обґрунтованими знаннями даного предмету, а також оволодіння студентами професійними теоретичними та практичними навичками етнографічної роботи, пов’язаної із вмінням правильно збирати, записувати польовий матеріал фольклорних експедицій. Завдання: опанувати теоретичні знання, практичні навички організації процесу фольклорної експедиції; виховати висококваліфікованих музикантів та фольклористів з науково–обґрунтованими знаннями даного предмету, а також оволодіння студентами теоретичних та практичних основ етнографічної роботи, пов’язаної із вмінням правильно збирати, записувати	

польовий матеріал фольклорних експедицій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сприймати засвоєний матеріал, зокрема дослідження та наукові досягнення у вивченні музичного фольклору України, типи фольклорно-етнографічних експедицій, їхні методи та способи проведення, етапи музично-етнографічного документування;
- засвоїти теорію предмету, а саме види питальників фольклорних експедицій, а також теоретичний матеріал з інструментальної транскрипції та фонографування.

вміти:

- накопичувати цінні матеріали для подальшої професійної діяльності;
- поєднувати знання з предмету «Фольклорна експедиція (методика, транскрипція, документація)» з іншими дисциплінами музично-історичних та музично-теоретичних дисциплін;
- виховати в собі аналітика, психолога та професіонала своєї справи.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Фольклорна експедиція (методика, транскрипція, документація)» у студентів мають бути сформовані такі загальні та фахові компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПРП 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності;

ПРП 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської

діяльності;
ПРП 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
ПРП 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті.

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу – два семестри					
Вид заняття – аудиторні			Загальна кількість годин –		
			180		
Лекції			40		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			20		
самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
V-VI	025 «Музичне мистецтво»	III	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1.					
Тема1. Докуме нтування музичної культури в експедиційно- польових умовах.	лекція	Література до теми	1л.,1пр. 4 с. р.	5	Перший тиждень
Тема2. Питальник. Організаційне забезпечення.	лекція	Література до теми	1л, 0,5 пр. 8 с. р.	5	Другий тиждень
Тема3. Індивід уальне приготування. Передвід’їздни й збір. Функції.	лекція	Література до теми	1 л.,0,5 пр. 8. с. р.	5	Третій тиждень

Тема 4. Методика експедиційно-польової роботи. Початок експедиції. Пошук інформантів.	лекція	Література до теми	1 л, 0,5 пр. 8 с.р.	5	Четвертий Тиждень
Тема 5. Питальник – інструмент. музика і інструменти.	лекція	Література до теми	1 л., 8 с. р	5	П'ятий Тиждень
Тема 6. Питальники. Середовище. Виконавець. Репертуар.	лекція	Література до теми	1 л.,0,5 пр.8с. р.	5	Шостий тиждень
Тема 7. Питальник. Твір його реалізація.	лекція	Література до теми	1 л, 0,5 пр. 8 с. р., .	5	Сьомий Тиждень
Тема 8. Постекспедиційне опрацювання документації.	лекція	Література до теми	1 л, 0,5 пр.8 с. р.	5	Восьмий Тиждень
Змістовий модуль 2. Транскрипція, документація					
Тема9. Дослідницькі проблеми транскрипції інструментальної музики. Основоположники сучасної наукової інструментальної	лекція	Література до теми	1 л, 0,5 пр.,6 с.р.	5	Дев'ятий Тиждень

транскрипції.					
Тема 10. Техніко-фізіологічні проблеми інструментальної транскрипції. Музично-психологічні проблеми інструментальної транскрипції.	лекція	Література до теми	1 л., 0,5 пр.	5	Десятий Тиждень
Тема 11. Вимірювальні прилади. Орнаментика і фактура інструментальної транскрипції	лекція	Література до теми	1 л., 0,5 пр. 6 с.р.	5	Одинадцятий Тиждень
Тема 12. Характер інтонування, виконавські прийоми та динаміка. Аналітична та синтетична нотація. Комплексна синтезуюча транскрипція	лекція	Література до теми	1 л.-0,5 пр. 6 с.р.	5	Дванадцятий Тиждень

Тема13. Електро-акустична транскрипція. Універсальний знак мікроальтерації. Характеристика системи ключових позначень.	лекція	Література до теми	1л. 0,5 пр. 6 с.р.	5	Тринадцятий Тиждень
Тема 14. Питання документації народно-інструментальної музики. Польові етнографічні дослідження в Україні наприкінці XVIII-у першій половині XIX ст.	лекція	Література до теми	1 л.0,5 пр. 6 с.р.	5	Чотирнадцятий Тиждень
Тема15. . Пошукова робота народознавців другої половини XIX ст. Експедиційні дослідження наприкінці XIX – у 30-х роках XX ст.	Лекція	Література до теми	1 л.0,5 пр. 6 с.р.	5	П'ятнадцятий тиждень
Тема 16. .Польові дослідження українських етнологів у 40-80-х роках XX ст. Збір	лекція	Література до теми	1 л. 0,5 пр. 6 с.р.	5	Шістнадцятий тиждень

вербальної етнографічної інформації.					
Тема 17. Анкетування як спосіб фіксації етнографічних матеріалів. Типи анкет Типи і форми експедиційно- польових досліджень. Листок збирача. Типові форми муз.-етнограф. документації.	Лекція	Літератур а до теми	1л.0,5 пр 6 с.р.	5	Сімнадцят ий тиждень
Тема 18. Фонографічна ера в історії музичної фольклористик и Теми 19-20. Фонографічні дослідження музичного фольклору в Україні Народномузич не фонографуван ня в Україні	Лекція	Літератур а до теми	Зл., 1,5 пр. 18 с.р.	Згідно системи оцінюванн я курсу	Вісімнадця тий тиждень
Підсумковий контроль	екзамен			50	Дев'ятнад цятий тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації			

	освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Поточний контроль та оцінювання проводиться безпосередньо викладачем. Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку бакалавра та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання. Форма контролю: екзамен. Критерії оцінювання: «ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється бакалавру, який: Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, показує оригінальний підхід у викладенні основних тем, має конкретні позитивні результати самостійної науково-пошукової діяльності. Здатен до самостійного виконання практичного завдання, може аргументовано обрати спосіб інструментовки, відповідні образу художнього твору, вільно використовує знання особливостей конструкції, строю та діапазону інструментів, способів звуковідтворення, особливостей інструментовки музичних творів різних стилів, жанрів для розв'язання поставлених перед ним завдань. «ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється бакалавру, який: Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях та
--	---

	формуванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком, самостійно виконує практичні завдання передбачені програмою. Має стійкі навички виконання завдання, використовує знання особливостей конструкції, строю та діапазону інструментів, різновидів оркестрових фактур. «ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється бакалавру, який: Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання, невпевнено оперує знаннями будови та художньо-виражальних особливостей інструментів. «НЕЗАДОВІЛЬНО» (25 – 49 балів) виставляється бакалавру, який: Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, під час відповіді допускаються суттєві помилки. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички. «НЕЗАДОВІЛЬНО» (0 – 24 балів) виставляється бакалавру, який: не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача. Розподіл балів, які отримують студенти 1) Практичні заняття – 50 балів. 2) Екзамен – 50 балів. 3) Загальна сума – 100 балів
Вимоги до письмової роботи	Навчальна дисципліна передбачає усне опитування теоретичного матеріалу, письмові роботи, тести та творчу роботу (малюнок «Родинне дерево»). Письмові завдання оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри музичної україністики та народно-інструментального

	мистецтва спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання рекомендованої літератури. Усні або письмові відповіді на практичних заняттях Порядок та організація контролю знань бакалаврів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Підсумковий контроль	Екзамен
7. Політика курсу	
Політика курсу «Фольклорна експедиція (методика, транскрипція, документація)» передбачає опанування теоретичними знаннями, практичними навичками організації процесу музичної фольклорної експедиції виховання висококваліфікованих музикантів та фольклористів з науково–обґрунтованими знаннями даного предмету, а також оволодіння студентами професійними теоретичними та практичними навичками етнографічної роботи, пов’язаної із вмінням правильно збирати, записувати польовий матеріал фольклорних експедицій Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі бакалаври відвідають заняття курсу. Пропуски занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку.	
8. Рекомендована література	
1. Довгалюк І. Фонографування народної музики в Україні: історія, методологія, тенденції. Монографія. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 650 с. 2. Глушко М. Опрацювання та оформленої польових етнографічних матеріалів для здачі в архів на зберігання. Методичні рекомендації. Львів, вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 20 с. 3. Глушко М.С. Методика польового етнографічного дослідження. Навч. посібник. Львів, видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2008. 288 с. 4. Грица С.Й. Необрядовий фольклор західних регіонів України :	

- регіонально-жанрова антол. / С.Й. Грица, реценз:О.М. Гінда, Т.К. Гуменюк, М.Й. Хай; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського Нац. акад.. України, Київ. Нац.ун-т культури і мистецтв. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 764 с.: нот.
5. Громов Г. Методика этнографических экспедиций. Москва. Изд-во Моск. ун-та, 1966. 119 с.
 6. Білоус В. Етнографічні дослідження на західноукраїнських землях у третій чверті ХІХ ст.. Львів, ІН НАН України, 2000. 187 с.
 7. Вовк Х. Студії з української етнографії та антропології. Київ: Мистецтво, 1995. 335с.
 8. Кожолянко Г., Шестаков Ю. Етнографічні експедиції та етнографічна практика. Навч. посібник. Чернівці. Рута, 2000. 63 с.
 9. Луканюк Богдан. Типові форми музично-етнографічної документації. – Львів, 1981.
 10. Луканюк Б. Музично-етнографічна практика: Методичні рекомендації для теоретико-композиторського факультету. Київ, 1995, 22 с.
 11. Луканюк Б. Пам'ятка студента-практиканта та збирача-почаківця: Методичні рекомендації для студентів спеціальності 7.020205 «Музичне мистецтво» спеціалізації «Викладач, артист, керівник фольклорного ансамблю». Рівне, 2001. 24 с. Інститут мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету; кафедра музичного фольклору.
 12. Народні пісні Житомирщини (з колекції збирачів фольклору) / упоряд. та вступ. статті Л.О. Єфремової. Київ:Наук.думка, 2012.
 13. Народні пісні Київщини (з колекції збирачів фольклору) / упоряд. та вступ. статті Л.О. Єфремової. Київ:Логос, 2017.
 14. Народні пісні Хмельниччини (з колекції збирачів фольклору) / упоряд. та вступ. Статті М.К.Дмитренка, Л.О. Єфремової. Київ: Наук. думка, 2014..
 15. Народні пісні Чернігівщини (з колекції збирачів фольклору) / упоряд. та вступ. Статті М.К.Дмитренка, Л.О. Єфремової. Київ: Логос, 2015.
 16. Обрядовий музичний фольклор Середньої Наддніпрянщини / Упоряд.та вступ. стаття А.І.Іваницького. Вінниця:Нова книга , 2015.
 17. Паньків М.І. Організація польових досліджень з етнографії. Посібн. Івано-Франківськ, 2005. 123 с.
 18. Паньків М. Програма-запитальник для збирачів етнографічних пам'яток. Івано-Франківськ, 1991 43 с.
 19. Правдюк О. Українська музича фольклористика. Київ, 1978. 328 с.
 20. Правдюк О. Методика записування музичного фольклору. Київ, «Музична Україна», 1981. 53с.
 21. Сапеляк О. Етнографічні студії в Науковому товаристві ім.. Шевченка (1898-1939). Львів, 2000. 207 с.

22. Фольклористична експедиційна практика. Організаційні засади проведення практики, документування й архівування матеріалів. Методичні рекомендації для студентів філологічного факультету спеціальності «фольклористика». Уклали А. Вовчак, І. Довгалюк. Львів, ТеРус, 2005. 33 с.
23. Хай М. Історія української етноорганологічної думки та її творці на зламах ХІХ-ХХІ ст. Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція). Київ, Дрогобич, 2007. С.32-85.
24. Чекановська А. Музыкальная этнография. Методология и методика. Москва, Советский композитор, 1983. 190 с.
25. Юзефчик О. Діяльність кабінету музичної етнографії ВУАН у контексті розвитку української музичної фольклористики кінця ХІХ-першої третини ХХст. Київ, 2004. 199с.